

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Opera Mystica V. Ac Mystici Doctoris F. Ioannis A Crvce
Primi Religiosi Discalceati Ordinis B. V. M. De Monte
Carmelo Et Seraphicæ Virginis Theresiæ fidelissimi
coadiutoris**

Juan <de la Cruz>

Coloniæ Agrippinæ, 1639

Cantvs Decimvs Septimvs.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37873

CANTVS DECIMVS SEPTIMVS.

CANCION XVII.

SENSVS.

*Azaga de tu huella
Las jouenes discurren al camino,
Al toque de centella.
Al adobado vino
Emisiones de balfamo diuino.*

*Post vestigium tuum
Adolescentula discurreunt ad iter
Ad contactum scintilla
Ad haustum conditi vini
Emissiones balsami diuini.*

DECLARATIO.

PRædicat sponsa in hoc cætu amatum, eumq; laudibus extollit ob triplex beneficium collatum animabus deuotis, quibus animo confirmantur, & ad Dei amorem amplius eriguntur. Quæ cum ipsa experiatur in hoc statu, idcirco hoc loco illa commemorat. Primum beneficium ait esse suauitatem, quæ animas perfundit, quæ a deo efflicax est, vt eas ad iter perfectionis festine admodum properare faciat. Secundum est, quædam amoris visitatio, qua eas repente inflamat amore. Tertium denique est, charitatis abundantia, quam illis infundit, qua ita inebriantur ab illo, vt non minus earum spiritum euchar ad se hac charitate, quam amoris visitatione ad laudes Dei dulcesque amoris affectus erigebat, ait itaque:

Post vestigium tuum.

Vestigium est signum humi impressum ab eo, cuius est vestigium, per quod inuestigatur, & queritur, qui illud impressit. Suauitas & notitia Dei, quam animæ inquirenti se largitur, est vestigium, & signum per quod Deus cognoscitur, & inuestigatur, propterea ait hic anima Verbo sponso suo,

Post vestigium tuum.

Hoc est, post vestigium suauitatis tuæ, quam in eis imprimis & infundis, & post eum, quem spargis odorem,

*Adolescentula discurreunt
ad iter.*

Id est, animæ deuotæ viribus iuuentu-

tis à vestigijs tuæ suauitatis conceptis, discurreunt, hoc est, per diuersas partes, & multis modis, hinc inde cursitant (id enim significat verbum discurrere) ad iter vite æternæ, perfectionem videlicet Evangelicam, vnaquæque ea portione spiritus, & status, quam à Deo sortita est: idque per diuersa exercitia, & opera spiritualia, per quam gradientes, (præmissa spiritus, & rerum omnium nuditate) occurrunt dilecto in vnione amoris. Hæc suauitas, & vestigium, quod Deus in anima impressum relinquit, summopere eam alleuat, & post se currere facit. Tunc enim anima parum valde, vel certè nihil laborat ex parte sua, ad conficiendum hoc iter: quin imo mouetur, & trahitur hoc Dei vestigio, non solum vt exeat, verum etiam vt multiplici-

er discurrat ad iter, prout dictum est. Idcirco enim Sponsa in Canticis hanc diuinam tractionem, à Sponso poposcit dicens; *Trabe me post te, curremus in odorem vnguentorum tuorum.* Et postquam hunc diuinum odorem, siue per illius infusionem, siue effusionem in anima percepit, & paulo antea dixit; *ideo adolescentula dilexerunt te:* quasi diceret, idcirco adolescentula dilexerunt te, anxieque, & votis omnibus expetunt, vt trahas eas post te, vt currant insequendo te. Et Dauid inquit. *Viam mandatorum tuorum cucurri, cum dilatasti cor meum.*

*Ad tactum scintilla,
Ad haustum conditi vini,
Emissiones balsami diuini.*

In duobus primis verticulis diximus, quod animæ deuotæ discurrunt post vestigium ad iter exercitijs, operibusque externis. Nunc vero in his tribus indicat anima, internum voluntatis exercitium istarum animarum, ad quod tribus alijs donis, & internis visitationibus à dilecto mouentur, quas nunc tactum scintilla, vinumque conditum appellat; internum autem exercitium voluntatis (quod ex his duobus muneribus resultat, & procedit) Emissiones balsami diuini vocat. Quoad primum scire operæ pretium est, quod tactus iste scintilla, de qua hic loquitur, est delicatissimus contactus, quo dilectus animam nonnunquam contrectat, etiam tunc, cum ipsa minus cogitata deo vt cor eius, amoris igne ita succendat, vt scintilla ab igne emissa, videatur animam absumpsisse. Tunc verò instat eius qui ex improviso euigilat, accenditur voluntas amoris dulcedine ad amandum, desiderandum, laudandum, gratias agendum, reuerendum, magnificandum & ex-

orandum Deum: quæ omnia emissiones balsami diuini appellat, & correspondet tactui scintilla egressæ à diuino amore, quem scintilla accendit, quod est diuinum balsamum, confortans, & sanans animam, odore, atque substantia sua. Diuini huius tactus meminit Sponsa in Canticis his verbis. *Dilectus meus misit manum suam per foramen, & venter meus intremuit ad tactum eius:* Dilecti tactus est tactus amoris, quo hic animam contrectare asserimus, manus est beneficiū quod illi præstat: foramen verò, per quod hæc manus intrauit, est modus, ratio, & gradus perfectionis animæ, nã ad istum dispositionis normam esse solet tactus, intensior, vel remissior, hoc vel illo modo dispositionis spiritualis animæ. Venter ipsius, quem contremuisse ait, est voluntas, in qua fit prædictus tactus: intremiscere vero, est insurgere in illa appetitus, & affectus Deū, desideradi, amandi, collaudadi, & cæteros supra commemoratos: quæ sunt emissiones balsami redundantes ex isto tactu, iuxta ea quæ diximus.

Ad haustum conditi vini,

Hoc conditum vinum est aliud donum longe præstantius, quod Deus animabus prouectis nonnunquam largitur, quo eas in Spiritu Sinebriat, vino quodam amoris, suauis lapido, atque robusto: ideo vinum conditum appellat: nam quemadmodum vinum conditum, multis, ac varijs speciebus odoriferis, & generosis concoquitur; ita amor iste, quem Deus perfectis cõfert, excoctus est, in que eorū animis consistens virtutibus ab anima iã acquisitis cõditus. Qui hisce pretiosis virtutum aromatibus conditus, tantum vigore, & abundantiam suavis ebrietatis reponit in anima, quoties Deus eã visitat, vt maxima vi, & efficacia ad Deū transmittere faciat emissiones, seu missiones illas, laudis, amoris & reuerentiæ, quas

Ccc 3

lis
ccc

Cant 5.4.

na
ica
M

quas nuper dicebamus : idque vna cum ardentissimis desiderijs faciendi, & patendi propter eum. Verum tamen scire oportet, quod beneficium istud suavis ebrietas, non transit tam cito, ac donū scintillæ, eo quod magis cōquiescat in animo, scintilla enim tangit, ac præterit, esse & tamen illius aliquamdiu durat, & nonnunquā satis multum : At vinum conditum ipsummet cum suo effectu, diuturo satis tēpore permanere solet, qui est amor suavis in anima, vti dixi, & interdum durare solet vno aut altero die, nonnunquā pluribus diebus, quamuis non semper eodem gradu intentionis remittit siquidem, & crescit, absq; animæ cooperatione. Aliquoties .n. nihil ex se faciendo, sentit anima in penitissima substantia, spiritum suum suauiter incibriari, & inflammari hoc diuino vino, iuxta illud Davidis dicentis. *Concaluit cor meum intra me, & in meditatione mea exarsit ignis.* huius ebrietas amoris, emissiones, nonnunquā tamdiu permanēt, quamdiu ipsa: alias enim tamen in anima sit ebrietas prædicta, est tamen absq; dictis emissionibus, quæ cum adsunt, eo magis minusue intensæ sunt, quo magis, minusue intensa est ebrietas. Cæterum emissiones seu effectus scintillæ prope semper diutius perleuerant, quam ipsa, imo illos in anima relinquit, suntque ardentiores, quā ebrietas effectus: interdum enim hæc diuina scintilla, animam adustam, & ardentem amore relinquit.

*Discrimina
amantium
perfecto-
rum, & in-
cipientium.*

Et quoniam mentionem fecimus concocti, seu defæcati vini, nō erit abs re hoc loco differentiā inter defæcatum vinum, quod vetustum vocant, & vinum nouum, succinēte notare: eadem quippe intercedit inter veteranos, & nouellos amatores: eritq; exiguum aliquod documentum pro personis spiritualibus. Vinum nouum nō habet fæces digestas, nec cōsistentes, vnde

exterius ebullit, neq; illius probitas, & prætiū cognosci potest, donec sufficienter fæces, & illarum furias concoxerit: interim enim maximo corruptionis periculo subiacer. Habet saporem crassum, & austerrum, cuius potus immoderate sumptus naturā corrumpit; cuius vigor in fæce maxime consistit. At vinum vetustum, seu defæcatum, fæcem concoctam, & consistentem habet, vnde nec illas externas ebullitiones, siue feruores vini noui habet, cuius bonitas, & valor manifestè cognoscitur, estque valde tutum à corruptione, eo quod iam cessauerint pristini feruores & ebullitiones fæcis, quæ ipsum potantem corrumpere: itaque raro accidit vt vinum bene defæcatum corrumpatur, & pereat. Gratum saporem, & vigorem in vini substantia, nō in gustu habet; vnde illius haustus confert valetudini, & naturam corroborat.

Nouelli amatores comparantur vino nouo (hi sunt, qui Deo seruire incipiunt) eo quod feruores vini amoris valde extrinsecus gestent in sensu, nondum enim digesserunt fæces sensus imbecilli, & imperfecti, amorisque sui vim in illis sapore sensibili repositam habent. His namque plerumque vires tribuit ad operandum, sapor sensibilis, eoq; mouentur: quare huic amori multum fidendum non est, vique dum feruores illi sensibiles, cessant gustus sensus, cessauerint. Nam sicut isti feruores, & calor sensus inclinare possunt ad bonum & perfectum amorem, & esse medium opportunum ad eum consequendum: si imperfectionis illius fæces digerantur; ita etiā facili negotio in huius primordijs, & saporum nouitate, deesse potest vinum amoris, & omnino deperdit. Porro isti amici noui, assidue arguantur, & sollicitantur stimulis sensibilis amoris, quibus

quibus expedit potum limphatum sumere, nam si multum operentur, prout vini feruor est, destruetur natura. Hæc anxietates, & sollicitudines amoris, sunt sapor noui vini, quod austerum, & crassum diximus, & nondum suauem redditum, in perfecta coctione: quod tunc fit, cum huiusmodi amoris anxietates, ac stimuli cessant, ut mox sumus dicturi. Hanc eandem similitudinem adfert Ecclesiast. dum ait: *Vinum nouum, amicus nouus, vetera sciet, & cum suauitate bibes illud.* Idcirco amici veterani, nimirum, probati iam, & exercitati in obsequio, sunt, instar vini vetusti, & defæcati, fæces concoctas habentis; hi enim, non habent feruores illos sensibiles, neque furias illas, & igneas ebullitiones extrinsecas, sed vini suauitatem gustant in substantia, decocti iam, & fæcati interius in anima: non quidem in sapore illo sensus, sicut amici noui, sed in substantia, & sapore spiritus, & veritate operis; neque intendunt istis saporibus, & feruoribus sensibilibus, nec eos gustare cupiunt: qui enim fundamentum gustus habet in sensu, plerumque etiam debet habere necessitatem in eodem sensu, pœnas, & amaritu-

dines. Quoniam vero, amantes hi veterani, non habent suauitatem spiritus, fundatam, & radicatam in sensu; propterea non amplius gerunt anxios stimulos, pœnalque amoris in sensu; neque in anima. Ideoque amici isti antiqui, mirum esset, si aliquando Deo sint infideles, eo quod iam subegerint, quod eos induceret ad deficiendum Deo, sensum, videlicet, inferiorem: habent insuper vinum amoris non tantum coctum, & expurgatum à fæce, verum etiam prædictis virtutum perfectarum aromatis conditum, quæ illud alterari, ac destrui nequaquam sinunt, sicut vinum nouum. Idcirco protulit Ecclesiast. *Amicum antiquum ne deseras, nouus enim non erit similis illi.* In hoc itaque vino amoris animæ probato iam, atque condito, efficit dilectus diuinam ebrietatem, iam dictam; quæ præfatas emissiones ad Deum transmittere facit. Sensus itaque istrum trium versiculorum, talis est: *Ad tactum scintilla, quo animam meam suscitasti, & ad haustum conditi vini, quo eam amanter suauiterque inebriasti; ipsa quoque transmittit ad te Emissiones, motus nimirum, ac ususque amoris, quos in illa producis.*

215
RCE

21
ica
T

CANTVS DECIMVS OCTAVVS.

CANCION XVIII.

SENSVS.

*En la interior bodega
De mi amado beui, y quando salia
Per tota aquesta vega
Tocosa no sabia
Lel ganado perdi que antes seguia.*

*In interiori cella vinaria
Dilecti mei bibi
Et quando exibat
Per totam hanc planitiem
Nihil ultra sciebam,
Gregemque amisi quem antea sequabar.*

EXPLA-